

RAKKAUDESTA TEATTERIIN

Näkövammaisteatterin uudella ohjaajalla Kari Kinnaslammella (s.1964) on takana kiireinen kesäteatterikesä. Kivinokan kesäteatterin johtaja ja teatterin timantinkova ammattilainen odottaa innolla yhteistyötä näkövammaisten teatterinharrastajien kanssa. Koulutuksen teatterin tekemiseen Kari on saanut Jouko Turkan johtamasta Teatterikorkeakoulusta, mutta eniten on opettanut työ itse.

Teksti: Tanja Rantalainen

Kivinokan kesäteatterin ohjelmistossa oli keuhkolla 2022 Viekkä tuhkatkin pesästä, pääosassa komedienne Minna Kivelä, Känkkäränkkämusikaali, jonka lauluista vastaavat Mikko Alatalo ja Harri Rinne, sekä toiveusintana Oskari Katajiston tähdittämä Linjat kuumina. Kari Kinnaslampi ohjasi kaikki näytelmät, ja teatterinjohtajalla riitti kaikenlaisia muutakin puuhaa.

- Teatterinjohtajan työhön kuuluu kaikki mahdollinen markkinointi, roskien kerääminen, pullojen palauttaminen ja pullakuskina toimiminen. Monenkaan ei kannata tätä työtä kadehtia, Kari kuvaa.

Kivinokan kesäteatteri on hänen luomuksensa. Kari on sen perustanut, ja saanut mukaan mahtavia yhteistyökumppaneita. Kesäteatterin takana on vahvasti Teatteriyhdistys Tuli ry. Helsingin kaupunki on vuokrannut yhdistykselle Kivinokalta alueen teatteritoimintaa varten kymmeneksi vuodeksi, ja Kari kertoo sitoutuneensa asiaan koko ajaksi. Tänä kesänä saatiin teatterille katos, jonka S-market Hertan kauppias Markus Ranne sponsoroi.

Pohjoisen poika Turkan opissa

Kari on syntynyt Oulussa, ja käynyt koulut ylioppilaaksi asti Torniossa. Rovaniemen Opettajankoulutuslaitoksessa hän ehti opiskella vuoden verran luokanopettajaksi, ennen kuin pääsi Teatterikorkeakouluun ensimmäisellä yrittämällä vuonna 1984. Rehtorina toimi silloin Jouko Turkka.

- Rauha hänen muistolleen. Neljä juttua olen tehnyt Turkan kanssa. Minulla oli häneen viha-rakkaussuhde. Turkka osasi olla ihana ja kultainen, älykäs näyttelijäntyön ohjaaja, joka korosti mielikuvia. Turkka opetti myös ehdottomaa suhtautumista työhön. Teatteri ei ole mikään lepokoti. Töihin tullaan ajoissa, ja työhön suhtaudutaan nöyrästi, joskaan ei nöyrystellen, Kari sanoo.

Turkka teetti myös Teatterikorkeakoulussa fyysisesti ja psyykkisesti äärettömän rankkoja harjoitteita, joita ei Kari Kinnaslammella purettu kunnolla. Kari osasi suojella itseään, valitsi harjoituksista parhaat vinkit ja ohjeet, eikä murtunut. Teatterikorkeakouluaika oli kuitenkin Karinkin elämässä vaikein vaihe.

- Jotkut hauraamat luonteet käyvät tänä päivänäkin terapian. Myös minulle kouluaika oli raskasta. Kun on tiukka paikka, hymyillen totean, että tämä ei ole mitään siihen verrattuna, kyllä tästä selvitään, Kari kertoo.

Hän on kuitenkin ylpeä ja kiitollinen, että on saanut käydä Teatterikorkeakoulua siihen aikaan, kun näyttelijäntyötä ei leimannut pyrkimys julkisuuteen. Näyttelijän ammatti on automaattisesti julkinen, mutta pinnalle pyrkimistä julkkiksen aseman toivossa Kari paheksuu.

Työ tekijäänsä opettaa

Kari Kinnaslampi on tehnyt työtä teatterissa yli 30 vuoden ajan. Hän on toiminut näyttelijänä, teatterinjohtajana ja ohjaajana. Ohjaajuus on Karin päälinja ja ominta aluetta, ehkä siksi, että ohjaajassa on aina ripaus opettajaa.

- Opettaja pukkaa minusta jatkuvasti esiin. Olen pedagoginen ohjaaja. Otan huomioon näyttelijän kyvyt, en-



Kari Kinnaslampi, kuva Jimi Räisänen.

kä vaadi liikoja, mutta en toisaalta päästä helpolla, jos näen, että ihmisellä on kykyjä. Näyttelijähän on yleensä aika laiska. Hyvä ohjaaja saa näyttelijän huomaamatta ylittämään rajansa, Kari sanoo.

Ohjaajan tehtävä on nähdä kokonaisuus: näyttelijäntyö, näytelmän vaatimukset, lavastus, puvustus, musiikki ja tekniikka.

- Ohjaajan täytyy olla yhteistyökykyinen. Työ on opettanut minulle, että joskus paras idea tulee joltakin toi-

selta. Ohjaaja on kuitenkin laivan kapteeni ja ottaa valinnoista vastuun, Kari toteaa.

-Jokaisesta proggiksesta ja näyttelijästä olen oppinut itse. Olin kerran opettamassa ohjaajantyötä, ja koin tehtävän melkein mahdottomaksi, koska vaikka voi opettaa, miten näytelmä viedään näyttämölle, jokainen tekee työtä oman persoonansa kautta, eikä sitä voi opettaa. Sisälön täytyy löytyä omasta takaa. Uskon, että näyttelijäisyys tai ohjaajuus on synnynnäinen ominaisuus, Kari sanoo.

Päivä kerrallaan Näkövammaisteatterissa

Näkövammaisten ihmisten kanssa Kari ei ole aiemmin juurikaan ollut tekemisissä, ja se miestä mietityttikin, kun hän haki Näkövammaisteatterin ohjaajan paikkaa. Kari on lukenut äänikirjoja, ja yhdessä hänen ohjauksessaan oli pääosassa putkinäköinen mies. Isoäiti eli viimeiset vuotensa sokeana.

- Aluksi mummoa taluteltiin, kunnes hän oppi tutussa paikassa kulkemaan, ja ihmetteli sitä vähän itsekin, Kari kertoo.

Kari haluaa tässä vaiheessa pitkää uraa uusia haasteita, ja lähtee tutkimaan mielenkiinnolla uutta tehtävää Näkövammaisteatterin puikoissa. Kaikessa teatterin tekemisessä hän korostaa yhteistyötä. Ohjaajan ominaisuuksista yhteistyötaidot ovat hänen mukaansa kärkipäässä.

- Aluksi tarvitsen teatterin tukea, kun kokeilen, miten harjoitus toteutuu näkövammaisten ihmisten kanssa. Olen varma, että saan näkövammaisteatterilaisilta apuja, keinoja, neuvoja, ja että meillä tulee olemaan hauskaa ja tulen oppimaan suunnattomasti, Näkövammaisteatterin näyttelijät ovat kokeneita teatterintekijöitä, luotan heihin, Kari sanoo.

Näkövammaisteatteri kokoontuu syyskaudella 2022 ja kevätkaudella 2023 paineettomasti harrastuskerhomuotoisena. Raskaan korona-ajan jälkeen on tarkoitus rauhassa ryhmäytyä ja kokoontua teatteri-ilmaisun äärelle. Näkövammaisteatteriin ovat nyt erityisen lämpimästi tervetulleita uudet tai pitkään poissaolleet harrastajat.

-Kerta kerralta katsotaan, miten tutustutaan ja miten ryhmä muodostuu. Keväämmällä aletaan jo varovaisesti miettiä esitystä, jonka harjoitukset alkavat syksyllä 2023. Kiertuetoiminta kiinnostaa minua erityisesti. Esityksen pitää ilman muuta olla sellainen, että lähdetään rinta rottingilla kiertämään Suomea ja ulkomaita. Ensiksi on kuitenkin tärkeitä muodostaa vakaa, hyvä, toisiinsa luottava ryhmä, Kari Kinnaslampi sanoo.